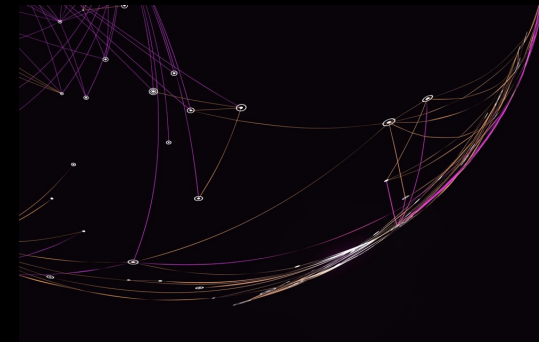
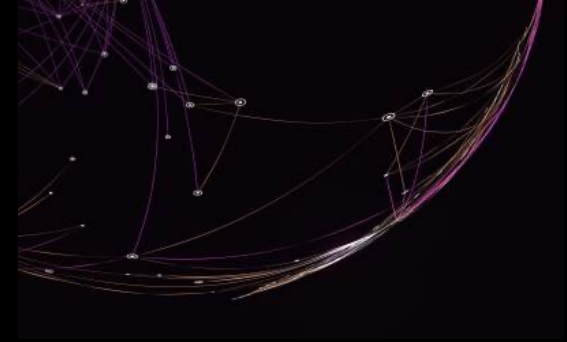

AFHB

HOE GA JE OM MET ONDERPRESTEREN?

BEGELEIDING OP SCHOOL

CONTACT MET OUDERS

● Automatiseren

- Aanleiding voor ons onderzoek: automatiseringsproblemen
- Per casus uitgesplitst naar
  - Memoriseren
  - Leerstijl -> metacognitie, leervaardigheid
  - Motivatie -> autonomie, nut inzien
  - Faalangst
- Onderwerp verbreed naar onderpresteren

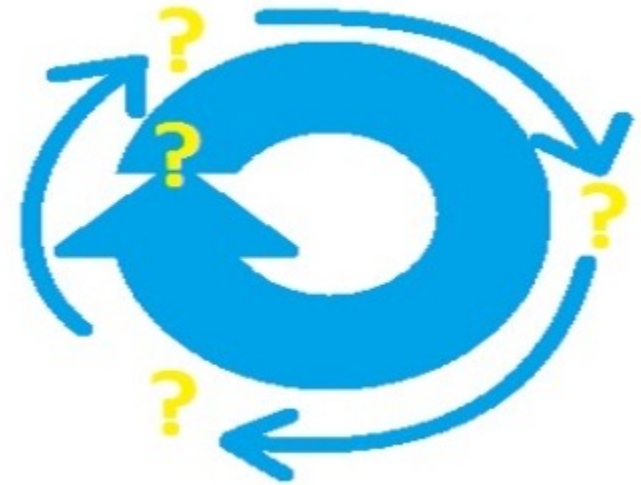
● Wat is onderpresteren?

- Absoluut
- Relatief
- Van Gerven:
  - Geen consensus
  - Wel: discrepantie tussen bekwaamheid en prestatie
    - -> geen gevolg van leer- of ontwikkelingsstoornis
- Hoe ontstaat het?
- Waarom moeten we het aanpakken?
- Waarom moet je ook relatief onderpresteren aanpakken?
  - Leervaardigheden oppakken, goede werkgewoontes aanleren

● Viciieuze cirkel

- Gebrek aan leervaardigheid
- Grote behoefte aan autonomie
- Falen
- Gebrek aan motivatie
- Faalangst
- Fixed mindset
- Patroon van onderpresteren

Mogelijke oorzaken en verschillende aanpakken

Leervaardigheid missen

HB-valkuilen

Motivatie missen

Academisch zelfbeeld / *self efficacy*

Zelfregulerend leren

● Leervaardigheden missen en HB-valkuilen

- Lege toolbox: geen samenvatting kunnen maken, geen hoofd- bijzaken, niet memoriseren, geen opgebouwde vakroutines
- Te snel denken, slordig werken
- Niet aan het werk komen
- Te hoge ambitie, afhaken
- Te scherpe zelfevaluatie
- Weinig reflectief vermogen
- Hyperfocus, waardoor doel en strategie uit beeld verdwijnt
- Moeizame emotieregulatie
- Geen doelbewust doorzettingsvermogen
- Graag zelf willen doen, geen hulp vragen (autonomie)

● Motivatie

- Ik weet niet waarom ik het moet doen
- Ik weet niet waarom ik het nu moet doen
- Ik weet niet hoe ik het moet doen
- Ik wil dat niet voor jou doen
- Ik wil dit zelf doen op mijn manier
- Ik ben bang dat ik hier niet in slaag
- Ik voel me niet veilig in deze groep
- Niemand doet hier zijn best
- Mijn coole vrienden vinden dit ook niet belangrijk
- Ik vind dit niet interessant genoeg om me voor in te spannen
- Dit kan ik allang

➤ Verschillende aanpakken

- Individueel gesprek
  - Wat vind je wel belangrijk?
  - Uitdagen om te laten zien dat je het inderdaad kunt
- Succeservaring: soms drempel tijdelijk verlagen
- Verander de opdracht in andere aanpak (minst saaie kiezen)
- Klassengesprek over leersfeer

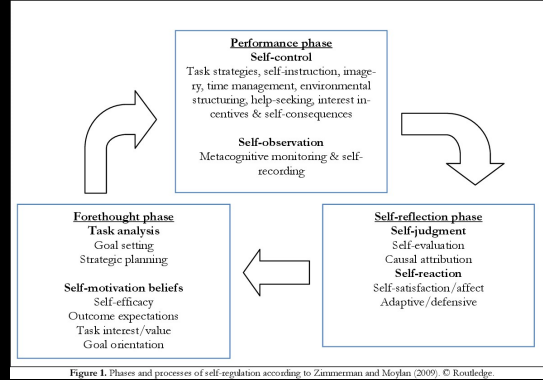

● Academisch zelfbeeld

- Als presteren niet lukt, kan dat leiden tot een laag academisch zelfbeeld, dat een rol speelt in onderpresteren -> vermijgend gedrag
  - *Self efficacy*
  - Is in de voorbereidende fase belangrijk om te motiveren
  - Wordt in de evaluatiefase gevoed door zelfreflectie
-
- bevroeg de leerling hoe realistisch hun zelfbeeld is: aandacht voor leerproces, niet voor talent
  - kennis over leren aanbrengen (kost tijd)
  - groeimindset: positief formuleren, kijken wat de winst al is

Zelfregulerend leren

- Model van Zimmerman
- Model van Pieterneel Dijkstra
  - - NVEL-test

● Ondersteuning bij dubbelbijzonderheid

- Hoe wil jij laten zien wat je geleerd hebt?
  - Sticordi-methode: ruimte om op een andere manier in te leveren. Gebruikt bij dubbelbijzondere leerlingen.
  - Stimuleren
  - Compenseren
  - Remediëren
  - Dispenseren
- In onderbouw: verdiepingsproject als kans tegen onderpresteren
  - leercontract

● Zelfregulatie versterken

- Cursus executieve vaardigheden aanbieden
- Persoonlijke gesprekken met leerling
  - In drie fasen van Zimmerman: samen met leerling analyseren waar het proces niet goed loopt.
  - Aanpakken met leerstrategieën van Dijkstra
- Docenten vragen om EF-ondersteunend te werken.
  - Bied niet alleen leerwerk aan, maar ook strategieën om dat te gaan leren.
  - Help als docent leerlingen te herinneren aan de lange termijndoelen.
  - Deel als begeleider met docenten welke vaardigheden leerlingen nog moeten versterken, maar ook wat ze al goed kunnen.

● Hoe kunnen ouders thuis helpen?

- Extrinsieke motivatie werkt niet of tijdelijk
  - Beloningen brengen intrinsieke motivatie om zeep
  - Schoolinterne extrinsieke motivatie kan wel een eerste stap zijn
- Intrinsieke motivatie stimuleren
- Onbevooroordeeld gesprek: wat wil het kind bereiken, doen? Welke hulp wil hij/zij?
  - Wees je bewust van je eigen oordelen en ervaringen over school en presteren; probeer er je kind niet mee te belasten
  - Geef kind niet de schuld van het falen, maar ook de school niet
  - Leer hoe je zelfregulerend leren bij je kind kunt ondersteunen

● Hoe kan school met ouders in gesprek?

- Evalueer vaardigheden
  - Hiaten in kennis, maar ook missende strategieën en study skills
- Communiceer de resultaten
  - Blijf uit de schuldvraag, kijk vooruit naar wat kan helpen
- Maak een plan
  - Leg de nadruk op ondersteuning, Verwachtingen aanpassen: is vwo haalbaar op dit moment?
- Voer aanpassingen door op school èn thuis.
- Tip: een rolmodel kan helpen, iemand die ook moeite heeft gehad en nu wel presteert
- Tip: focus op ondersteuning van wat beter kan, niet op wie schuldig is aan het falen

● Hoe kan het curriculum helpen?

- Motivatie vergroten door betere aansluiting niveau of werkwijze
- Zinvoller maken voor leerlingen
- Niet uitsluiten van extra activiteiten voor HB ivm lagere cijfers

● Positief academisch zelfbeeld

- Self efficacy vergroten (gevoel dat je slim bent en een schoolprestatie kunt halen)
- Succeservaringen om gemotiveerd te blijven

● Hoe communiceer je met het team over onderpresteren?

- Zie bijlage over onderpresteren (Novilo)
- Signaleer tijdens rapportbesprekingen: discrepantie tussen bekwaamheid en prestatie (niet het gevolg van een handicap of leerstoornis)

● Hoe nu verder?

- Folder voor ouders en leerlingen
- Bijlage bij de folder voor wetenschappelijke onderbouwing van de adviezen
- Tips om thuis het zelfregulerend leren te versterken: memorisertechnieken, leerstrategieën enz.

